

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากนับตั้งแต่ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา ได้มีการพัฒนาของโลกในระบบการเงิน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการ อันส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางในระบบเศรษฐกิจของโลกซึ่งสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการเงินของโลกที่เคยใช้ระบบดั้งเดิม (Traditional) ไปสู่ความทันสมัย (Modernization) มากยิ่งขึ้น คือ ความเปราะบางทางการเงิน ของระบบสถาบันการเงินแบบดั้งเดิมที่มีธนาคารพาณิชย์เป็นหลัก ได้เริ่มส่อเค้าให้เห็นจุดที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า การลดลงของอัตราส่วนกำไรจากดอกเบี้ย (ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยที่จ่ายจากกู้ยืมกับดอกเบี้ยที่ได้รับจากการให้กู้ยืม) ซึ่งแต่เดิมธนาคารพาณิชย์สามารถกำหนดมาร์จินไว้ค่อนข้างสูง และรายได้ส่วนใหญ่หรือรายได้หลักของธนาคารแต่เดิมที่ได้รับก็คือ อัตราส่วนกำไรจากดอกเบี้ย นั่นเอง ขณะเดียวกันระบบธนาคารพาณิชย์ต้องเผชิญกับการแข่งขันสูงขึ้นจากทั้งภายในกิจการประเภทเดียวกัน และระหว่างกิจการธนาคารพาณิชย์กับสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ อีก สาเหตุประการต่อมา ก็คือ แรงกดดันจากการขยายตัวด้านสินเชื่อของโลก ความต้องการสินเชื่อเกิดขึ้นในหลายภูมิภาคของโลกและหลายวัตถุประสงค์ด้วยกัน อาทิ โครงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของประเทศต่างๆ จึงทำให้อุปสงค์ในด้านสินเชื่อดังกล่าวขยายตัวอย่างมากและต่อเนื่องกัน แต่ในทางตรงกันข้าม อุปทานของเงินออมของประเทศต่างๆ กลับขยายตัวอย่างไม่สอดคล้อง เงินออมภาคเอกชนลดลง เพราะใช้ไปในการยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ตามระดับการพัฒนาประเทศทำให้ไม่อาจพึ่งพาการระดมเงินออมของระบบธนาคารพาณิชย์ได้เหมือนแต่ก่อน เพราะข้อจำกัดในการทำหน้าที่คั่นกลางเสื่อมลง สาเหตุประการต่อมาก็คือ ความพยายามของประเทศต่างๆ ในการปรับตัวในระบบการเงิน โดยการเปิดประตูของระบบการเงิน เนื่องจากมีแนวความคิดที่ว่าด้วยการเชื่อมโยงโลกเข้าเป็นตลาดเดียวกัน (Globalization) ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เน้นการอยู่ร่วมกันของประชาคมโลก

โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านพรมแดนระหว่างประเทศ เนื่องจากทุกวันนี้ระบบข้อมูลข่าวสารและ พัฒนาการทางเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดการเงินให้ติดต่อกัน และกัน ประเทศต่างๆ จึงได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องลดอุปสรรคที่ขัดขวางการไหลเวียน ของเงินทุนระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจต่างๆ ทั่วโลกสามารถแข่งขันกันได้อย่างเสรี ดังนั้น ประเทศต่างๆ จึงต้องมีการพัฒนาระบบการเงินของตนเอง เพื่อมุ่งไปสู่ระดับสากลมากขึ้น โดยการผ่อนคลายนกฎเกณฑ์ทางการเงินที่ใช้ควบคุมอยู่แต่เดิม เพื่อปรับตัวให้เข้ากับโลกธุรกิจการ เงินสมัยใหม่ ตลอดจนการคิดค้นเครื่องมือหรือตราสารหรือบริการทางการเงินประเภทใหม่ๆ มา ช่วยในการบริหารความเสี่ยงที่มีหลากหลายมากขึ้น ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการ เมืองให้อำนาจต่อการพัฒนาระบบการเงินของประเทศในระยะยาว รวมทั้งการพัฒนาระบบ ตลาดรองทางการเงิน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินประเภทใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นมาใหม่หรือ การรับรูปแบบมาจากต่างประเทศ การใช้เทคนิคใหม่ๆ ทางการเงินทดแทนการกู้ยืมแบบดั้งเดิม จึงกล่าวได้ว่า การเกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการเงินที่ สำคัญในทศวรรษ 1980 ได้มีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการกู้ยืมเงินจากทางอ้อมไปสู่ ทางตรงมากขึ้น โดยเปลี่ยนบทบาทของคนกลาง คือ ระบบธนาคารพาณิชย์ จากการเชื่อมโยงผู้ ฝากเงินและผู้กู้ยืมเงินเข้าด้วยกันในทางอ้อมโดยผ่านระบบเงินฝากเงินกู้ มาเป็นบทบาทของ กิจการพาณิชย์ที่เชื่อมโยงโดยตรง ระหว่างผู้ลงทุนกับผู้ออมในรูปแบบของการออกหลักทรัพย์ตราสาร เพื่อการระดมเงินในรูปแบบใหม่ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าระบบดั้งเดิม ซึ่งรูปแบบหรือเทคนิค ใหม่ๆ ทางการเงินในประเภทหนึ่งๆ ที่คิดค้นและนำมาใช้ในระบบการเงิน เป็นที่นิยมแพร่หลายและ ขยายตัวอย่างมากในทศวรรษ 1980 ก็คือ กระบวนการที่เรียกว่า การทำ Securitization หรือกระบวนการแปลงทรัพย์สินให้เป็นหลักทรัพย์ ฉะนั้นการที่จะพัฒนาระบบการเงินของประเทศ เพื่อมุ่งไปสู่ระดับสากลนั้น ต้องอาศัยกลไกของตลาดที่เปิดกว้างและมีการแข่งขันโดยสถาบันการ เงินและสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบการเงิน ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพและคิดค้นพัฒนา รูปแบบตราสารการเงินใหม่ๆ ที่จะทำให้อำนาจทางการเงินของประเทศสามารถแข่งขันกับ ประเทศต่างๆ ได้เนื่องจากตราสารทางการเงินเป็นสิ่งที่สถาบันการเงินใช้เป็นเครื่องมือในการ ระดมทุนจากแหล่งต่างๆ และเป็นเครื่องมือที่ธุรกิจเอกชนใช้เพื่อการระดมทุนโดยตรงจาก ประชาชนทั่วไป ดังนั้น การพัฒนาตราสารทางการเงินจึงเป็นขั้นตอนสำคัญในการปฏิรูปโครงสร้าง

สร้างการเงินของประเทศให้ก้าวไปสู่ระบบการเงินเสรีได้ แต่เนื่องจากกระบวนการทำ Securitization มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อนพอสมควร จึงเชื่อว่าประสบความสำเร็จและสามารถทำกันได้ง่ายๆ และในหลายประเทศก็ติดอุปสรรคปัญหาด้านโครงสร้างของกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่ไม่เหมาะสม หรือไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกระบวนการดังกล่าว จึงทำให้บางประเทศก็ไม่สามารถนำกระบวนการดังกล่าวมาใช้เพื่อพัฒนาระบบการเงินของประเทศตนเองได้ หรือไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเรื่องนี้ในบางประเทศ

สำหรับในประเทศไทย กระบวนการทำ Securitization ยังเป็นเรื่องใหม่ และยังไม่เป็นที่คุ้นเคยกับระบบการเงินในประเทศไทย ซึ่งจะต้องทำการศึกษาถึงรายละเอียด รูปแบบ ขั้นตอน กลไกต่างๆ ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับจากกระบวนการดังกล่าว ว่ารูปแบบของการทำ Securitization ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาระบบการเงินของประเทศไทย ควรจะมีรูปแบบอย่างไร มีอุปสรรคและปัญหาในการทำหรือไม่ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านกฎหมายว่า บทบัญญัติทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน เอื้ออำนวยประโยชน์และความเหมาะสมในการทำกระบวนการดังกล่าวมากน้อยเพียงใด สมควรที่จะต้องแก้ไข ปรับปรุง หรือมีบทบัญญัติทางกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสมและเอื้ออำนวยประโยชน์ในการทำกระบวนการดังกล่าวหรือไม่ โดยการศึกษาระบุรูปแบบที่มีอยู่ในต่างประเทศ เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมให้ตลาดการเงินและตราสารทางการเงินของประเทศไทย สามารถพัฒนาได้เท่าเทียมกับนานาอารยประเทศและจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าด้วย ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์นี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์

1) ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด รูปแบบของการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เพื่อทำความเข้าใจถึงขั้นตอน กลไกของระบบ และประโยชน์ของการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมในการพัฒนาตลาดการเงินและตราสารทางการเงิน

2) ศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่มีอยู่และเกี่ยวข้องนำมาปรับใช้กับการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ตลอดจนหาแนวทางในการพัฒนากฎหมายให้เหมาะสมเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อสนองตอบและเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาตลาดการเงินและตราสารทางการเงินให้

ประสบผลสำเร็จ

ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาและวิเคราะห์ถึงที่มาแนวความคิด และขั้นตอนตลอดจนอุปสรรคในการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ตลอดจนศึกษาและวิเคราะห์ถึงบทบัญญัติกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะกฎหมายของสหรัฐอเมริกา

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย โดยทั่วไปจะเป็นการวิจัยแบบ วิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา หนังสือ บทความ วารสาร ข่าวสารทางธุรกิจ ตำบกฎหมาย และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ

สมมติฐาน

1) การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มช่องทาง และประสิทธิภาพในการระดมทุนของภาคเอกชน และลดอุปสรรคในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ตลอดจนมีส่วนช่วยในการพัฒนาตลาดการเงินและตราสารทางการเงิน

2) การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ จะเป็นที่ยอมรับและประสบความสำเร็จในประเทศไทยได้ จะต้องอาศัยบทบัญญัติทางกฎหมายที่สนองตอบและเหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1) เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด ประโยชน์ และกลไกในการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมพัฒนาตลาดการเงินและตราสารทางการเงิน

2) เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมในการปรับใช้กฎหมายที่มีอยู่ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนากฎหมายให้เหมาะสม เพื่อมาช่วยพัฒนาตลาดการเงินและตราสารทางการเงิน รวมทั้งลดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์